

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-10-12 Nr. 429-415
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėja) ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjos patirtos žalos dėl įskilusių pastato sienų (toliau – Įvykis) nepripažinti draudžiamuoju įvykiu. Įvertinus ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, nustatyta, kad Įvykis neatitinka jokio draudimo sutartyje apibrėžto draudžiamąjo įvykio sąlygų ir kad Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse (toliau – Taisyklės)² numatytas nedraudžiamąjo įvykio sąlygas, todėl draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Tarp draudiko ir pareiškėjos buvo sudaryta būsto draudimo sutartis (toliau – draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu laikotarpiu nuo 2025 m. kovo 1 d. iki 2026 m. vasario 28 d. buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini).

2025 m. lapkričio 18 d. pareiškėja draudikui pateikė pranešimą apie Įvykį: dėl šalia apdrausto pastato vykdomų sporto arenos statybos darbų ir naudojamos vibruojančios sunkiosios technikos name jaučiama stipri vibracija, namo sienose atsirado matomų įskilimų. Kartu pareiškėja pateikė Įvykio vietos nuotraukas.

Draudikas, įvertinęs nustatytas aplinkybes bei surinktą medžiagą, remdamasis sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, priėmė sprendimą atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nes Įvykis neatitinka nė vieno draudimo sutartyje įtvirtinto draudžiamąjo įvykio sąlygų, o atitinka bent vieno iš Taisyklėse įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

Draudikui netenkinus pareiškėjos pretenzijos, ši kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įvertinti draudiko sprendimo pagrįstumą, įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir atlyginti pareiškėjos turtui padarytą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėja nesutiko su draudiko sprendimu, nes, jos teigimu, draudikas neįrodė būtino priežastinio ryšio tarp šalia namo vykdytų statybos darbų ir konkrečių sienų įtrūkimų. Vien tai, kad statybos vyko tuo pat metu, name buvo jaučiama vibracija ir atsirado pažeidimų, savaime nepakanka draudimo apsaugos išimčiai taikyti. Pareiškėja pažymėjo, kad draudikas nepateikė objektyvaus techninio vertinimo – eksperto išvados, vibracijos matavimų ar alternatyvių įtrūkimų priežasčių analizės, nors pareiga ištirti įvykio aplinkybes ir pagrįsti atsisakymą tenka draudikui.

Draudikas prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti, nurodydamas, kad draudimo apsauga

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Būsto draudimo taisyklės Nr. 067, galiojančios nuo 2021 m. balandžio 16 d.

nėra absoliuti, o sienų įtrūkimų žala nepatenka į sutartyje apibrėžtų draudžiamųjų įvykių apimtį. Pirminį sprendimą jis grindė pareiškėjos nurodytomis aplinkybėmis apie šalia vykstančias statybas, vibraciją ir atsiradusius sienų pažeidimus, todėl pritaikė statybos darbų poveikiui taikomą išimtį.

Papildomai atliktas techninis ekspertinis vertinimas nustatė kelias realiai tikėtinas įtrūkimų priežastis: pamatų ar grunto sėdimą, apdailos ir medžiagų deformacijas, sezoninius temperatūros bei drėgmės pokyčius, statybos trūkumus arba išorinę statybos technikos vibraciją. Draudiko teigimu, kiekviena iš šių galimų priežasčių pagal Taisyklės laikytina nedraudžiamuoju įvykiu, o kitų priežasčių ar požymių, leidžiančių pažeidimus sieti su staigiu ir netikėtu draudžiamuoju įvykiu, nenustatyta.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

T e i s i n i s v e r t i n i m a s

*Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar **draudikas pagrįstai atsisakė įvykį pripažinti draudžiamuoju.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.³

Draudžiamasis įvykis apibrėžiamas kaip draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁴. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkantis įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.⁵ Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis).⁶

Nagrinėjamu atveju pastatas buvo apdraustas „Standartiniu“ draudimo variantu. Taisyklių A.IV dalies 1 punktą numato, kad apdrausto turto draudimo apsauga apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliami arba įvyksta dėl šiame skyriuje išvardytų rizikų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje. Vadovaujantis draudimo

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktą.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

liudijimu, pastatas buvo apdraustas nuo konkrečių nurodytų rizikų: ugnies, vandens, gamtinių jėgų, vagystės, transporto priemonės atsitrengimo, savaiminio medžio užvirtimo, elektros įtampos svyravimų ir viršįtampių, šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimų, stiklo dūžio rizikų.

Taisyklių A.IV dalies 4 punkte įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai, kai draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas šiomis aplinkybėmis: dėl testinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio (ne staiga ir netikėto) įvykio ar proceso (Taisyklių A.IV dalis, 4.1 papunktis); dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, pelėsio, kondensato, saulės poveikio, šalčio, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.) ir savaiminių pastatų apdailos skilimų (Taisyklių A.IV dalis, 4.2 papunktis); dėl už apdrausto pastato ar patalpos ribų vykdytų arba vykdomų statybos, paprastojo remonto, rekonstrukcijos, kapitalinio remonto darbų (Taisyklių A.IV dalies 4.4.2 papunktis); dėl apdrausto turto konstrukcijų suirimo, irimo, kritimo, skilimo, užteršimo ar kitų apdrausto turto defektų, atsiradusių dėl projektavimo ar statybos klaidų ir broko (Taisyklių A.IV dalies 4.4.3 papunktis); dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie šiose Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardyti kaip draudžiamieji įvykiai (šis punktas negalioja Taisyklių A.IV dalies 1.12 punkte nurodytai rizikai) (Taisyklių A.IV dalies 4.18 papunktis). Be to, pagal Taisyklių A.IV dalies 1.3 f punktą, neatlyginama žala dėl bet kokio grunto suslūgimo, nusėdimo, kuris nėra nulemtas karstinių reiškinių.

Draudikas sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia pareiškėjos pateikta informacija apie šalia vykstančias statybas, įvykio vietos nuotraukomis, specialių techninių žinių turinčių draudiko darbuotojo ekspertine išvada bei kitais surinktais duomenimis.

2026 m. spalio 2 d. Ekspertinėje išvadoje dėl gyvenamojo namo sienų trūkių galimų priežasčių (toliau – Ekspertinė išvada) konstatuota, kad įvykio aplinkybės neatitinka jokio šalių sudarytoje draudimo sutartyje įtvirtinto staiga ir netikėto draudžiamąjo įvykio, o apdrausto pastato sienų skilimas nulemtas vienos iš priežasčių, kurios Taisyklių prasme laikomos nedraudžiamaisiais įvykiais. Ekspertinėje išvadoje nurodytos galimos sienų skilimo priežastys: nevienodas pamatų arba pagrindo sėdimas, sezoninis grunto tūrio kitimas (Taisyklių A.IV dalies 1.3 f punktas 4.1, 4.12 papunkčiai); apdailos sluoksnių susitraukimas ir medžiagų deformacijų nesuderinamumas (Taisyklių A.IV dalies 4.1, 4.2 papunkčiai); temperatūriniai ir drėgminiai sezoniniai pokyčiai (Taisyklių A.IV dalies 4.1, 4.2 ir 4.12 papunkčiai); konstrukcinių mazgų, sąramų, angokraščių arba sienų sujungimų įrengimo trūkumai (Taisyklių A.IV dalies 4.4.3 papunktis); išorinės vibracijos dėl statybos technikos (Taisyklių A.IV dalies 4.4.2 papunktis).

Ekspertinėje išvadoje pažymėta: „Pagal vertinimui pateiktus duomenis kitų realiai tikėtinų trūkių atsiradimo priežasčių nenustatyta. Taip pat nenustatyta techninių požymių, leidžiančių trūkius susieti su kitais staigiais įvykiais.“

Taigi, darytina išvada, kad įvykis ne tik neatitinka jokio draudžiamąjo įvykio požymio, numatyto draudimo sutartyje pagal ją teikiamos draudimo apsaugos apimtį, tačiau įvykio aplinkybės atitinka bent vieną iš Taisyklių A.IV dalies 4 punkte įtvirtintų bendrųjų nedraudžiamųjų įvykių sąlygų.

Pagrindo nesivadovauti specialių žinių turinčio asmens parengta Eksperto išvada nenustatyta. Eksperto atlikto tyrimo duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja sutrinktiems objektyviems duomenims ir nustatytoms faktinėms aplinkybėms. Be to, pareiškėja neteikė duomenų ar įrodymų, patvirtinančių, kad įvykis galėjo įvykti dėl bet kokio kito konkretaus draudžiamąjo įvykio, kuris patenka į pareiškėjai taikomos draudimo apsaugos apimtį.⁷

Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką: išvadą apie faktų buvimą daryti tada, kai byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus.⁸

Pareiškėja kreipimesi nurodo, kad draudikas nepateikė objektyvaus techninio vertinimo – eksperto išvados, vibracijos matavimų ar alternatyvių įtrūkimų priežasčių analizės, nors pareiga ištirti įvykio aplinkybes ir pagrįsti atsisakymą tenka draudikui. Lietuvos banko nuomone, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai, Eksperto išvada bei sutarties šalių sutartos draudimo apsaugos

⁷ Pareiškėja tiek draudikui, tiek Lietuvos bankui pateikė Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) atsakymą į pareiškėjos skundą, kuriame VTPSI iš esmės nurodė, kad arenos statybos darbai vykdomi pagal projektą ir statybą leidžiantį dokumentą, todėl statytojo ar rangovo pažeidimų nenustatė. Sienų skilinėjimo, vibracijos, elektros tiekimo ir faktinės insoliacijos poveikio vertinimas nėra jos kompetencija – dėl sienų pažeidimų priežasčių pareiškėjai siūloma užsakyti statinio ekspertizę. Atkreiptinas dėmesys, kad pateiktas raštas savaime nepagrindžia pareiškėjos nesutikimo su draudiko sprendimu argumentų, priešingai, VTPSI aiškiai nurodė, kad šių aplinkybių nustatymas nėra jos kompetencija.

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009 ir kt.

sąlygos pagrindžia, kad draudikas dėjo reikiamas pastangas tinkamai įgyvendinti įstatyme nustatytas pareigas tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui ir pasekmėms ir nustatyti.

Atsižvelgiant į nustatytas įvykio aplinkybes bei pateiktus įrodymus, sutiktina su draudiko daroma išvada, kad nagrinėjamu atveju nenustatyta staiga ir netikėto įvykio, kuris galėtų būti pripažintas draudžiamuoju pagal ginčui aktualios draudimo sutarties sąlygas. Kartu nustatyta, kad įvykio aplinkybės atitinka bent vieną iš Taisyklių A.IV dalies 4 punkte įtvirtintų bendrųjų nedraudžiamųjų įvykių sąlygų.

Draudikui pagrindus sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, jam nekyla pareiga atlyginti pareiškėjos turtui atsiradusios, su įvykiu siejamos žalos.

Išvada

Nustačius, kad draudikui nekyla pareiga atlyginti pareiškėjos patirtos žalos, pareiškėjos reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁹

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Arūnas Raišutis

Direktorius

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.